

hramul „Sf. Arhangheli“, 1600); Ieud (cea cu hramul „Nașterea Maicii Domnului“, sec. XVII); Bârsana (biserica cu hramul „Intrarea în Biserică“, 1720); Rozavlea (biserica cu hramul „Sf. Arhangheli“, 1716); Săliștea de Sus (biserica cu hramul „Sf. Nicolae“, 1736); Tăuții de Sus (monumentul cu hramul „Sf. Apostoli“, 1797); Vima Mică (monumentul cu hramul „Sf. Arhangheli“, sec. XVIII); Borșa (biserica „Sf. Arhangheli“, 1700); Cornești (biserica „Sf. Nicolae“, 1800); Poienile Izei (biserica „Cuvioasa Paraschiva“, 1700); Valea Chioarului (biserica „Sf. Nicolae“, sec. XVII); Rona de Jos (biserica „Adormirea Maicii Domnului“, 1641); Poienile de sub Munte (biserica „Schimbarea la față“, 1788); Plopiș (biserica „Sf. Arhangheli“, 1798); Dobricul Lăpușului (biserica „Intrarea în Biserică“, sec. XVII); Hărnițești (monumentul „Nașterea Precistei“, 1665); Bogdan Vodă („Sf. Nicolae“, 1718); Ferești („Sf. Nicolae“, 1700); Șurdești („Sf. Arhangheli“, 1721); Coruia (biserica „Sfânta Ana“, 1794); Călinești-Căieni (biserica „Nașterea Domnului“, 1700); Budești-Josani (biserica „Sf. Nicolae“, 1643) și Budești-Susani (biserica „Sf. Nicolae“, 1586).

Intervențiile au avut în vedere consolidarea structurii de rezistență, repararea șarpantelor și a altor elemente anexe din esență lemnoasă. Nu s-au făcut intervenții la pictura parietală.

Acțiuni intense urmăresc dezvoltarea rezervațiilor de arhitectură populară: Muzeul județean Maramureș și, respectiv, Muzeul maramureșean Sighetu Marmatei, prin achiziționarea, restaurarea, tratarea și reamenajarea a noi obiective, precum și prin tratarea și reparații periodice la cele existente.

De asemenea, periodic, s-au efectuat și se efectuează lucrări de reamenajări și întreținere a monumentelor eroilor de la Baia Mare și Sighetu Marmatei.

Oficiul județean pentru patrimoniul cultural național inițiază periodic instructaje cu prelucrarea normelor de conservare, pentru cunoașterea procedurii legale de avizare a reparațiilor și restaurărilor, precum și aplicarea Legii 63/1974 și a celorlalte normative adiacente privitoare la regimul bunurilor de patrimoniu cultural na-

țional, cu deținătorii de monumente, în special cu reprezentanții cultelor. În acest sens, documentația corespunzătoare lucrărilor de restaurare și reparații parțiale la obiectivele menționate anterior a fost avizată conform procedurii legale, O.P.C.N. urmărind respectarea prevederilor cuprinse în avizul Direcției economice și a patrimoniului cultural național. Majoritatea lucrărilor de reparații menționate au fost finanțate de către beneficiari.

În domeniul valorificării monumentelor, în afara celor curente, turistice sau ocazionate de evenimente festive, subliniem acțiunile complexe ce se desfășoară în cadrul rezervațiilor de arhitectură populară: spectacole folclorice; demonstrații ale creatorilor populari contemporani; parada portului popular; târguri artisanale, realizate în colaborare cu Centrul de îndrumare a creației populare și mișcării artistice de masă. De asemenea, semnalăm o activitate permanentă — Tîrgul cergilor — organizată în incinta Turnului Măcelarilor, Baia Mare. Se preconizează organizarea, în luna octombrie, în cadrul festivalului „Toamna baimăreană“, a unei dezbateri cu privire la asanarea și restaurarea zonelor urbane vechi — monumente istorice și de arhitectură, cu participarea unor specialiști din țară.

În vederea eliminării unor aspecte care complică activitatea de restaurare și amenajare adecvată a monumentelor istorice, considerăm utile următoarele propuneri:

— prevederea expresă în bugetele consiliilor populare a necesarului de fonduri pentru restaurări, corespunzător priorităților locale;

— acordarea corespunzătoare de repartiții consiliilor populare sau muzeelor județene pentru materialele necesare lucrărilor de reparații, întreținere și restaurare: material lemnos (birne, șindrilă, scînduri etc.), ciment, pigmenți.

ION IGNA,

directorul Muzeului Județean Maramureș

UNELE ASPECTE ALE ACTIVITĂȚII OCROTIRII ȘI VALORIFICĂRII MONUMENTELOR ISTORICE DIN JUDEȚUL OLT

În lista monumentelor istorice, județul Olt figurează cu 87 de monumente de toate tipurile (arheologice, istorice, arhitectonice, artă plastică). Dintre acestea, în cursul anilor 1986—1987, au fost cuprinse în operații de restaurare 18, iar în anul 1988 se realizau restaurări de pictură la trei monumente, consolidări și reparații zidărie la alte trei monumente (dintre care cel mai important este cula de la Cîmpu Mare, com. Dobroteasa), precum și reamplasarea monumentului Ecaterina Teodoroiu din Slatina, integrat în ansamblul arhitectonic și peisagistic al municipiului, mult mai adecvat decît în vechea poziție.

Sînt avizate documentațiile pentru lucrările de restaurare a monumentelor de la Fălcoiu, Cioroiu (ambele consolidate din punct de vedere al rezistenței în anii anteriori), Greci și Caracal (la acesta din urmă realizîndu-se, în prealabil, protecția împotriva apelor pluviale).

S-au întocmit documentațiile științifice necesare restaurării monumentelor de la Sîmburești (Curtea lui Marcu Armașul, sec. XVII), Milcov Deal și Deleni, iar, în viitor, urmărind restaurarea culei de la Enoșești (Piatra-Olt).

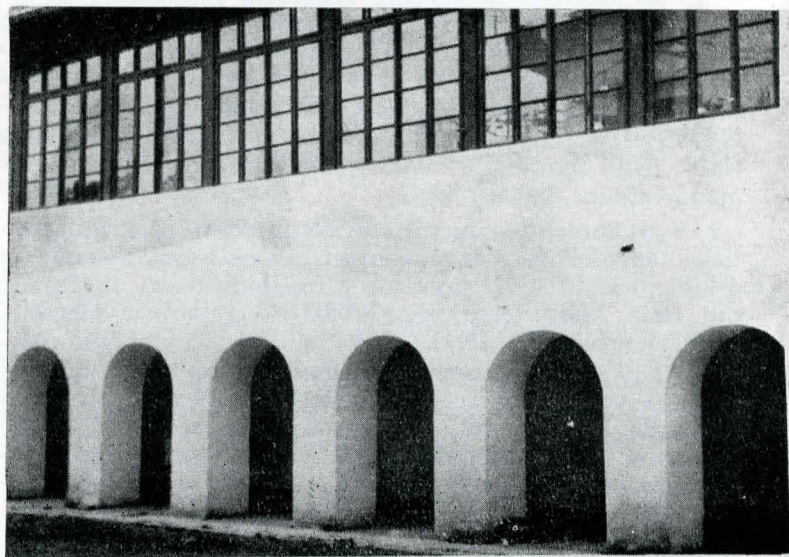
În activitatea Oficiului județean pentru patrimoniu figurează următoarele sarcini:

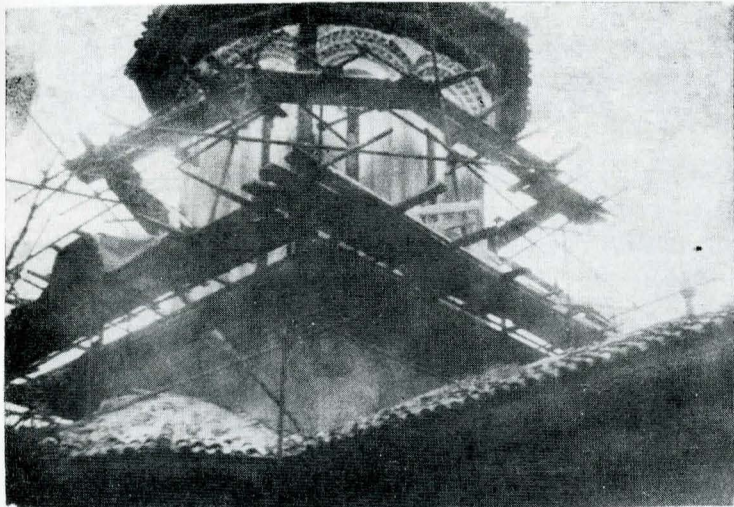
— studiul concret al problematicii legate de restaurare și, ulterior, avizarea devizului cu observații, obiec-

ții și condiții ce urmează a fi analizate la nivelul C.C.E.S.;

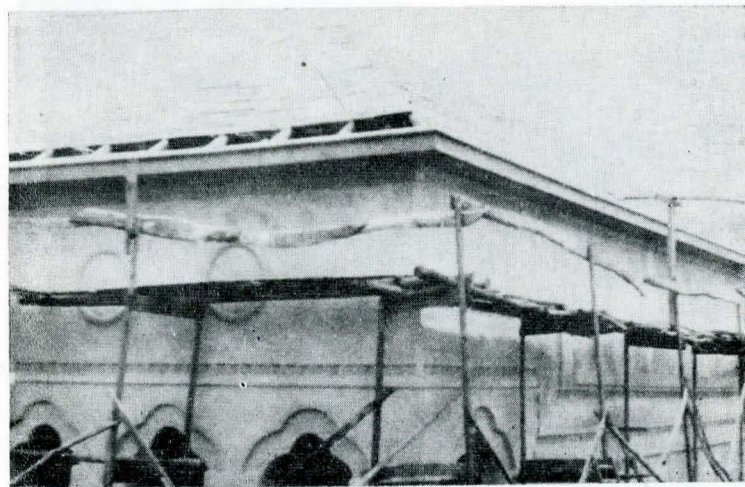
— urmărirea periodică a lucrărilor de restaurare în curs și a tehnicilor folosite de restauratori (de către spe-

Aspect al restaurării stăreției Mănăstirii Brâncoveni (1986)

Aspect din timpul restaurării turlei la monumentul ctitorit de Constantin Brâncoveanu la Brâncoveni (1987)

Aspect din timpul restaurării monumentului Ostrov (1986)

cialistul oficiului sau împreună cu reprezentanți ai organelor superioare, ai deținătorilor și în cadrul comisiilor mixte centrale);

— depistarea aspectelor negative ce apar în cursul restaurărilor (fisuri necunoscute anterior, infiltrații, ciuperci etc.) și luarea măsurilor de remediere, conform legii și posibilităților științifice. Exemplificând, la monumentul Adormirea Maicii Domnului din orașul Slatina infiltrațiile au deplasat zidul de nord al pronaosului, apărând fisuri penetrante care nu mai permiteau realizarea unei restaurări de calitate a picturii; ca atare, s-a oprit lucrarea și s-au realizat coborîrea nivelului de călcare perimetrală și consolidarea zidului prin țesere și tiranți, după care s-a putut continua restaurarea picturii;

— avizarea documentațiilor, care se face nu după dorința deținătorului, mai întâi se avizează lucrările de consolidare, înlăturarea igrasiei, refacerea învelitorilor și, abia după aceste lucrări, restaurarea picturilor interioare și exterioare;

În unele cazuri, determinarea de către Oficiu a deținătorilor și a organelor județene ierarhic superioare are menirea să contribuie la realizarea documentației și a tuturor formelor necesare activității de restaurări (cum este cazul culei de la Enoșești, noul sediu al C.A.P.). În general, deținătorii de monumente istorice sînt receptivi la întreținerea monumentelor, însă nu putem fi de acord cu încercările de intervenții neavizate asupra lor, atît din punct de vedere arhitectonic cît și plastic.

După încheierea restaurării clădirii stăreției Mănăstirii Clocociov (1645) de la Slatina s-a constituit aici Depozitul județean al cultelor, care cuprinde piese de artă decorativă, artă plastică și carte veche românească. De asemenea, s-a organizat și o expoziție permanentă de

artă feudală și carte veche, cu respectarea tuturor condițiilor cerute de normativele în vigoare. Credem că aceste realizări pun și mai bine în valoare ansamblul respectiv, care a devenit astfel un punct turistic și cultural interesant pentru orice vizitator din țară.

De asemenea, avem în vedere realizarea, în momentul actual, cînd s-au încheiat amplele lucrări de restaurare ale ansamblului arhitectonic de la Brâncoveni, a unei expoziții de artă modernă și tipărituri specifice secolului al XIX-lea, considerînd că astfel va apărea un nou punct de mare interes cultural în județul Olt.

În casa-monument care a aparținut familiei Jianu din Caracal este amenajată Expoziția „Iancu Jianu“, secție permanentă a Muzeului orașenesc, un exemplu de valoroasă inițiativă a specialiștilor muzeului cu sprijinul organelor de stat locale.

În monumentele la care se execută lucrări de restaurare a picturilor, în cazul în care există părți compacte de pictură de executat din nou, sugerăm să se stabilească, la nivel central, obligativitatea restauratorului contractant al lucrării de a executa și picta din nou, pentru a se asigura stilul unitar pe întreg ansamblul monumentului — este vorba de pridvoarele adăugate. De asemenea, este necesară interzicerea, printr-un act normativ, a tuturor intervențiilor și inițiativelor deținătorilor, prevederea chiar a unor sancțiuni pentru cei care execută asemenea lucrări (ex. decaparea picturii înainte de încheierea contractelor cu pictorii restauratori, chiar cu aviz).

DORIN TEODORESCU,

Oficiul pentru patrimoniul cultural național al județului Olt

VALORIFICAREA PLENARĂ A MONUMENTELOR SE REALIZEAZĂ PRIN CERCETAREA LOR ȘTIINȚIFICĂ

În ultimii ani în **județul Prahova**, numeroase monumente istorice, de artă și arhitectură au stat în atenția instituțiilor de resort, ca și a celor care se preocupă de cunoașterea lor în profunzime, de urmărirea stării de conservare. În continuare, vom reda cîteva din realizările mai notabile. Așa de pildă, a fost restaurată integral (1983), păstrîndu-se doar temelii și căpriorii, **Casa muzeală „N. Iorga“ din Vălenii de Munte**, puternic afectată de seismul din 1977; **Casa de țirgovești** din sec. XVIII—XIX (finalizarea lucrărilor 1984); fosta **casă Radu Stanian**, actuala Casă a Căsătoriilor, datînd de la începutul secolului al XX-lea, în stil neoclasic.

Se află în desfășurare restaurarea clădirii **Castelului**

„**Julia Hasdeu**“ din **Cîmpina**, deteriorată de același seism.

Se află în curs de restaurare **pictura bisericii din Ilemn de la Jercălăi** (Urlați), **Mănăstirea Zamfira** (pictată de N. Grigorescu), situată în **comuna Lipănești**, ca și **Mănăstirea Cheia** (comuna Măneciu).

Troița eroilor căzuți în vremea primului război mondial, din **comuna Starchiojd**, ca și **troița cu osuar din Cororăști Misli** au fost restaurate, iar în **orașul Bușteni**, **statuia lui Constantin Mușat**.

Toate exemplele enumerate mai sus trebuie apreciate nu numai din punct de vedere cantitativ, sînt demne de luat în considerație calitatea lucrărilor și profesionalismul cu care acestea s-au efectuat. În ceea ce privește